

1927.2.

ВСЕСВІТ

1934

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА Н

Головна
N. 51

НА ОБКЛАДИНЦІ ПОЛТАВСЬКИЙ МУЗВИ—ДИВИСЬ НАРИС „ПОЛТАВА“

РІК ВИДАННЯ III.

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

№ 51
18-го грудня
1927 року

ВСЕСВІТ

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

XV З'ЇЗД ВКП(б) В МОСКВІ

Делегати України на XV Всесоюзному партійному з'їзді в Москві

Група делегатів XV з'їзду ВКП(б). Спереду сидять т.т. Скрипник, Буденний та Каганович

Ліворуч—група старих більшовиків, делегатів на з'їзд від України. Перший зліва т. Фесенко (член партії з 1904 р.), далі т.т. Гурин, Таран, Мідняк і Гаврилов (член партії з 1908 р.).

Оповідання ДІЯМАНТ л. Кардиналовської

ЯКИЙСЬ скнара поділив місяць пополам й бережно згасив вбогі лихтарики на чумацькім шляху. Блукав між голими будинками вітер, сідав прохожих за полі, за рукава, хоч нічого йому не потрібно.

— Злідні, злідні! — думав Нatan і ховав ніс у котячий комір літнього пальта. А ніс довгий — все кінчик визирає червоний, гострий.

Стойть Нatan коло самого входу в кіно „Комінтерн“. Вгорі лихтар великий, поруч величезна афіша — людина в машкарі в револьвером, а збоку дівчина на високій скелі над проваллям.

Добре місце він вибрав. Стойть, тримав щит, лисим оксамитом оббитий, на ньому золотим візерунком ніжні імення: Манічка, Соня, Ляля, Розочка... Розочка — читав Нatan і торкається тоненького дроту, поправляє щось. І „Розочка“ оплетена неймовірним розчерком, де й серце й квіточки, і головне, де тремтіння Нatanової душі, „Розочка“ віміхтається з лисого оксамиту.

Довго чекав Нatan. О, він знає — щастя не приде, як фея в казці з чарівною паличиною. Він знає інший шлях — чекання, терплячість і впертвість. До першого звик він з дитинства, бо ніколи не мав того, чого хотів, друге буває болюче, а на останнє не завжди вистачає сили. Та вбогість не обов'язує бути скромним і мрії не знають зліднів. Він дозволяє собі розкіш відчувати приемний тягар срібних monet у кешені й кожній жінці почепити на груди золоту змійку, сплетену в її ім'я.

Маленька, кирпата, що так уміло гризе насіння певно Шура, а та з великими очима — Марія.

Люди проходять повз нього на перший, на другий, на третій сеанс. Такі знайомі йому ці три обличя кіно, ці гости „Великого Німого“. Він пізнає мешканця околиць, що купувати загодя квиток і веде на перший сеанс жінку й дітей, аж від найменшого немовляти, знає солідного урядовця або „спеда“, що встигає на другий в засідання чи наради в портфелем під пахвою, і нарешті веселій, різноманітний натовп останнього сеансу, куди частенько приходять гуртки просто з пивної, де мішаються й кепка, і капелюх, і ковбойка, і хусточка, і шарф...

— Слухайте, Майя в вас є?

З за коміра визирає довгий ніс і винувата усмішка.

— Ну, Мая в мене є...

— Майя... Кажу вам — Май-йя...

— І що то за ім'я? Ось Манічка, Муся... — але людина одвертається не терпляче. В людях так мало терпіння.

Потім далеко за північ сидить Нatan схиливши над низеньким столиком і плете з блискучого дроту співне ім'я „Майя“. І блискучий дротик розгортається перед ним мов рейки на шляху. Біжить він до осяйної країни,

УПРАВЛІННЯ ХІНСЬКО-СХІДНОЇ ЗАЛІЗНИЦІ

Заст. голови Хінсько-Східної залізниці Л. М. Лашевич. Японський консул — Амо, барон Окура і дубань Хінсько-Східн. вал. Мон-Жунь-Хуань

Нерру — голова Всеіндійського Національного Конгресу, що приїздив до СРСР на Жовтневі свята. Праворуч — його дочка

ім'я якої Нatan не знає. Золота зміїка, наче жива звивається плавними кільцями й закрутками, й Нatanові руки стають ніжні і дотик їх — мов до рудого волосся любої... Е, вбогість не заважає мріяти.

... Якийсь скнара пройшов по порожніх вулицях, дбайливо „потокав“ двері — чи зачинені? — ставши навколо зірка з вершечку тополі останніх листя, зазирнув у Нatanове вікно і рванувши кватирку, згасив злідну лямпочку на столі. Нatan уже спав, схиливши чолом на руку.

До ювелірної крамниці А. Маршака рідко хто заглядає, але для шкір власник тримав прикажчика, й той прикажчик — Нatan.

Громадянин Маршак сидить біля каси, читає єврейський календар.

— А знаєте, яка буде в нас погода, Нatanе Марковичу?

— Ну, є відкіде ж би я це зізнав?

— То я вам скажу, що в нас із двох тижні буде тепло, а в середині листопаду почнеться мороз.

— Ой, біда, біда! — зітхає Нatan, бо літнє пальто з котячим коміром вже й зараз кепсько гріє.

— Е, чого ви вітхаете, Нatanе Марковичу?

— Та хоч би й зовсім не було після зими.

— Ха, ха, — смеється громадянин Маршак, що в добром гуморі сътогодні — то їдьте собі до Африки...

— Африка — це добре, — задумано каже Нatan, проте йому здається, що тепле пальто на тхоревому хутрі, як у громадянина Маршака, було б краще.

Тов. П. Любченко. Секретар ЦК КП(б)У

Натан порається коло вітрини, переставляє оксамитові по-душечки з іскрястими вогниками діамантів, краплинками рубінів, фальшивим блиском перлін. Йому здається, що скарби цілого світу скучено тут, у крамниці Абраама Маршака, де лише прозоре скло ставить перепону людській жадібності. Щодня він бачить за вікном заїзді, голодні й жаденні очі рук, що вміють працювати, та не вміють носити обручок каблучка. Ці золоті дрібнички прикрасяють чиєсь випущене життя, і рука, що їх носитиме, не торкнеться брудної близні чи підлоги. Раз він побачив за вітриною погляд, де було більше настирливого бажання, аніж жадібності й більше захоплення, ніж заїздості. На другий, на третій день, цей погляд уперто спинявся на золотому перстні з одним великим діамантом... А коли за кілька днів до крамниці ввійшла дівчина без рукавичок і в хустці—Натан зразу впізнав упертий погляд з під крилатих вій.

— Ото каблучка... (жест до вітрини) покажіть... скільки вона коштує?

Натан поставив на прилавок подушку з чорного оксамиту. Камінь горів і здавалося дотик до нього обпече пальці, поколоті голкою й надто ніжні для роботи.

— Тисяча карбованців.

— О!

І все таки Натан почув у голосі не розважання, а захват, і в чорнастих очах було більше упертого бажання ніж пожадливості.

— А та... з меншим каменем?

— Чотирисістка.

Усмішка.

— Пробачте,— і вийшла, зав'язавши міцний вузлик у Натановім серці.

Ім'я дівчини було Роза. Її тоненькі пальці тримали толку її швидко рухатися над чужою книєю. Вона мешкала в убогому будинку, але роскошні палаці не здавалися її неприступні й коштовні речі недосліжні. Над роботою вона схилялася

мою над легким рукоділлям, що рятую від нудного байликування й отримуючи гроші завжди вагалася чого її к пити—хліба чи шоколаду.

Познайомилися вони просто. На вулиці Натан ввічливо вклонився їй, а вона не відповіла різко, бо боязне привітання й подерте пальто вселили їй довіру... Коли вони проходили біля вітрини ювелірної крамниці А. Маршака, Натан, сп'янілій мрією, показавши на коштовну каблучку запитав:

— Ви дуже хотіли б мати цю дрібничку?

— О, це було б красиво!—сказала Роза й простягнувши Натанові вузеньку руку, враз побачила на ній гарячий вогник діаманту.

З того дня Натан почав робити з мідяного дроту брошки й продавати їх на вулиці коло кіно. Це давало кілька срібних monet щодня. Свої витрати він зменшив, переконавшися, що хліб з часником цілком можуть замінити сніданок і обід. Потім йому довелося виключити й сніданок, бо якось громадянин Маршак, бувши в кепському настрії, завважив, що:

— Тут ювелірний магазин, а не рундук з часником.

Дійсно, бо їдкий запах цієї рослини сповинив усю крамницю. Віддалення між бажанням і здійсненням де-далі зменшувалося й нарешті настав день, коли Натан сказав собі — „сьогодні“.

Він трохи запізнився до крамниці, зате в жилетній кешені приємно відчував маленьку й тверду річ, цілком реальну, але неймовірну.

Кілька разів на день він витягав і роздивлявся на неї.

Це була золота каблучка, що її пощастило йому випадково придбати за дуже малу ціну на „золотому майданчику“ на базарі в якоєсь особи по самісінці очі вкнутаної башликом.

Золота оправа була трохи незgrabної роботи й жовтуватий діамант менший за той, що прикрашав вітрину ювелірної крамниці Маршака.

Проте камінчик сяяв всіма фарбами веселки й таїв у собі щось більше за коштовність самоцвіту і те ще не підлягало грошевій оцінці.

У цей день на Натановій шиї, прикривши пом'яту й не зовсім чисту сорочку, розцвів роскішний шовковий самов'яз.

Винятковий день вимагав урочистості й ця деталь костюма здавалася Натанові найбільш відповідною.

Ах, цей день! Голод, терпнія й настирливість, закуті в метал, твердою грудкою лежали в жилетній кешені. Як мало вони варті, коли близькі камінчики не ростопить уперто погляду.

До крамниці, як звичайно, заходить мало покупців, та їх більше запитати якусь ціну або купити дешеву брошку з яшми чи малахіту. Натан саме збирався ще раз глянути на свій перстень, як увійшов громадянин в кудому пальті, жовтих черевиках і без портфеля. Натан зразу збагнув, що тут справа не аби яка. Він метушився, показував, вихвалював. Громадянин у кузому пальті довго перекидав на долоні перстень з великим діамантом—кращу окрасу вітрини, але спинився на другому, а камінцем багато меншим.

З того гаманця він витягнув суму й недбало кинув до каси, де сидів громадянин Маршак, намагаючись уdatи олімпійський спокій і ледве стримуючи третміння пожадливих рук. Такі покупці не часто трапляються на вулиці Енгельса!

Тов. А. А. Йоф (сидить посередині) в складі Радянської Брестської мирної делегації

Новий англійський гідрааероплан „Сінгапур“. На ньому відомий авіатор Алан Кобген незабаром має облетіти навколо Африки, на круг 20 тисяч миль. Офіційна мета цієї подорожі—дослідити можливості регулярного повітряного зв'язку між Англією і південною Африкою, але вже з фото видно, що аероплан не пасажирський, бо не має навіть вікон. Цей насправді морський бомбовоз важить 9 тонн, має два мотори по 700 кінських сил і дає хуткість 200 км. за годину

Ах, цей день! Він не скінчився ані на хвильку раніше, що об наблизити Натанове щастя. Як звичайно о 5 годині засвітнися на розі лихтар і Ната був вільний робити, що хотів.

Людина в новому пальті не пройде вулицею непомітно, а велика радість захована в людському серці не спинить нічієї уваги.

Невеличка Ната нова постать цілком губилася в людському натовпі, його штовхали, наступали на ноги, але він не ображався, бо не помічав того. Маленький камінчик лежав коло самого серця й віщував усмішку й погляд трошки не такий впертий.

Радість перетворює будні на свято й не треба пишної ілюмінації, бо однаково кожний лихтар виглядає мов скалка сонця.

Ната ішов швидко і легко й здавався собі ставним і красишим.

Всі дивилися йому вслід із задрістю і пошепки промовляли його

ФЕДЕРАЦІЯ РАДЯНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ У Р. С. Ф. Р. Р.

Нещодавно в Москві відбулося урочисте засідання московських літературних, наукових та художніх кол, присвячене організації федерації радянських письменників. На фотографії учасники засідання: другий з правого боку—Серафимович (СРСР), 4-й—Гідаш (Угорщина), 5-й—Гарасов-Радіонов (СРСР), 6-й—Йоган Бетер (Німеччина), 7-й—Бела Ілеш (Угорщина), ліворуч—Мері Рід (Америка)

ім'я поруч з ім'ям дівчини найменшої в місті, що подарувала їй свою прихильність.

Ната мінав знайомі криві вулички, поспішав і хвилювався.

Він боявся запізнатися, не стати вдома, бо тоді загине урочистість і весь ефект так званої і старанно обміркованої хвилини.

Він зазирає у всі жіночі обличчя й кожна хусточка вже здійснює хвилю турботою його серце. Лихтарі дедалі стають рідші й Ната уважніше придивається до стінних.

Чийсь великий капелюх змінив зовсім затуляє перед світом.

Він бачить лише витончений обличчя жіночого обличчя.

Це обличчя в тіні величезного капелюха на мить здається знайомим.

Ах, йому здається знайомим упертий погляд з під крилатих

— Роза... Розочка! — каже хата Ната і його рука притискає серця каблучки.

Дівчина спиняється.

— Ви? Але я дуже поспішаю і в байдужою усмішкою вона здав Натанові руку.

Ця рука на мить визирнула в тіні засліпляє Натана блеск ванесеного кинджалу.

Ні, то сліпучий промінь маленького камінчика.
Так, невеличкого діаманту на ніжній руці, що вміє працювати, але вміє також і носити каблучки.

Каблучки з ювелірної крамниці Маршака.

Натаан зразу пізнав цей перстень... Звичайно він зразу пізив його.

Коли людина купує щастя на вагу золота, вона помиляється лише тоді, як золото фальшиве.

Тоді за кріхотку щастя вона платить дуже дорого.

Може Натаан і знайшов якісь беззмістовні слова, може він навіть знайшов змогу чесно вісміхнутися...

Місто велике й хіба не однаково куди йти? Можна повернутися сюди, праворуч, де в кінці сквер і пам'ятник якісь людині з простягнутою рукою і з обличчям таким ласкавим, як рідко бував в живих людей.

Можна завернути в цю вуличку, що йде вгору й звідти з майданчику побачити внизу місто, що сяє вночі, як велетенський діамант...

Ах, діамант! Натаан намагається в жилетній кешені гострий камінчик, що стає такий важкий, що здається вже несила нести його. Натаан просто згиняється під вагою того манесенького камінчика, але кинути його неможна. Він блукає з ним цілу ніч. Але ніч така коротенька (Натаан ніколи не думав, що ніч така коротка). Він не встигає навіть докінчити однієї маленької думки...

Тепер йому треба перейти площу й кривий провулок, щоб опинитися на вул. Енгельса й не запізнатися до крамниці.

Він іде машинадльно й спиняється лише перед дверима крамниці. Власне на дверях його спиняє міліціонер. Натаан дивиться на нього порожніми очима не силкуючися зрозуміти, що сталося.

Далі все відбувається дуже швидко.

Фізкультура за кордоном. Пластичні вправи пролетарських фізкультурниць у Нойкельні (Берлін)

Чи єті умілі руки майже не торкаючись до нього обшукують його одяг і знаходять золотий перстень у жилетній кешені.

Громадянин Маршак божевільними очима дивиться на порожні коробочки з-під браслетів, каблучок, брошок, розкидані на підлозі. На ввічливий запит, чи пізнає він цей перстень, не глянувши киває головою:

— Мій... мій... о злодію... розбійнику!

Вигляд він має нещасний, розхристаний.

Натаан відповідає на запити мов у сні, не думаючи й лише одне запитання викликає в ньому протест.

— Вас не було вдома цю ніч. Де ви були?

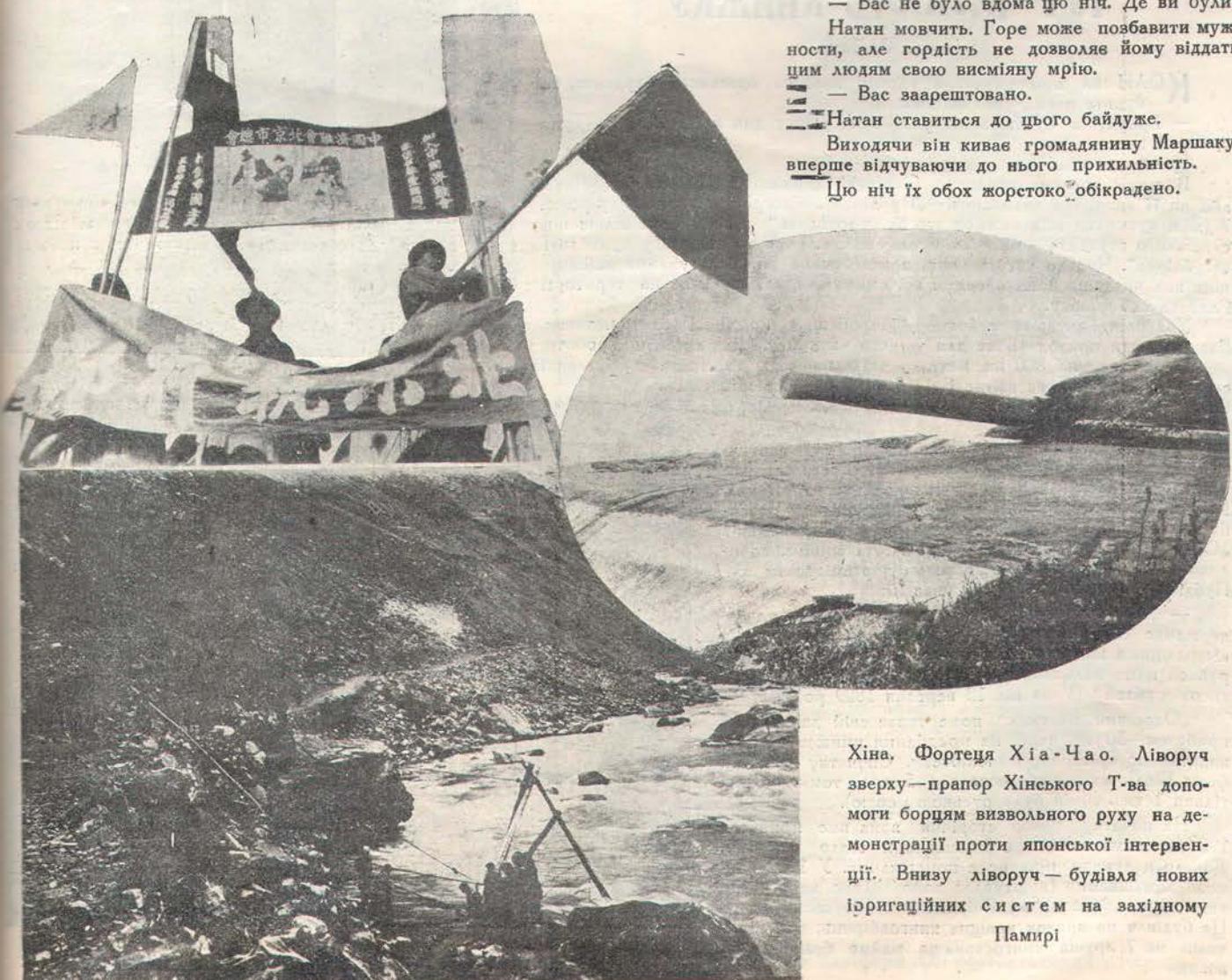
Натаан мовчить. Горе може позбавити мужності, але гордість не дозволяє йому віддати цим людям свою висміяну мрію.

— Вас заарештовано.

— Натаан ставиться до цього байдуже.

Виходячи він киває громадянину Маршаку, вперше відчуваючи до нього прихильність.

Цю ніч їх обох жорстоко обікрадено.

Хіна. Фортеця Хіа-Чао. Ліворуч зверху — прapor Хінського Т-ва допомоги борцям визвольного руху на демонстрації проти японської інтервенції. Внизу ліворуч — будівля нових інженерійних систем на західному

Памирі

Читальна зала. Праворуч—книгосховище

ТУТ ЧИТАЮТЬ КНИЖКУ

Нарис О. Вича

КОЛИ ви хочете узнати адресу якогось одеського студента, то будьте певні,—він відповість:

— Зранку я буваю в інтернаті... А решту дня в „Публічі“. Туди прямо й ідіть.

Це не випадок.

В житті міських студентів Одеська Державна Публічна бібліотека, або як її звичайно називають—„Публічка“, відограє досить велику роль. Адже купувати всіх книжок, що їх „проходять“ у Виші для більш від скромного студента—річ цілком неможлива. І тут на допомогу приходить „Публічка“. Чудово устаткована, пристосована до обслугування найширших кол читачів, вона одержує всі книжки, що виходять на території Радянського Союзу.

У Публіці читають серйозно... Пророблюють книжку. Роблять нотатки. Взагалі сюди приходять не для легкого читання, а для серйозної роботи.

Величезна, на 800 кв. метрів, затишна зала, де стоять довгі зелені столи, тоне у хвильях світла і свіжого сухого повітря. Столи обліплені... У неділю важко знайти вільне місце.

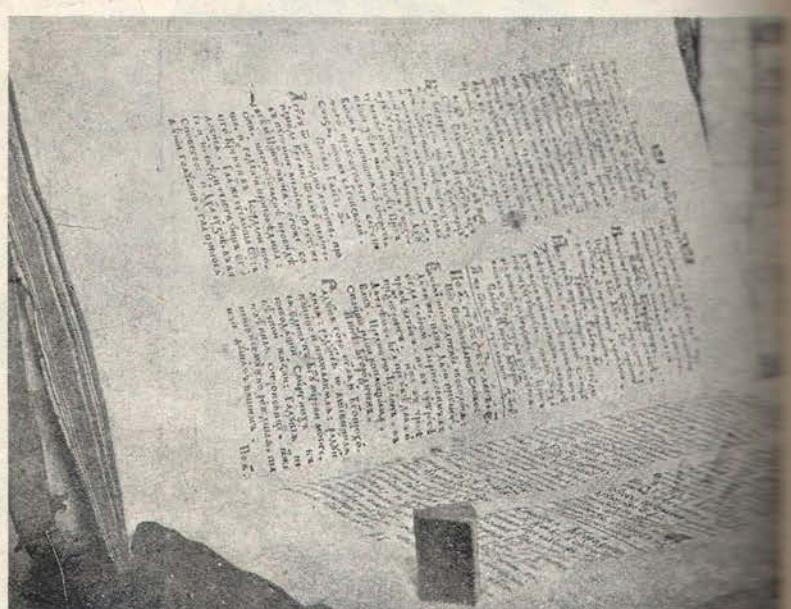
Читають... Пишуть...

Одеська Публічна Бібліотека швидко буде святкувати 100 річчя з дня свого існування. Її історія дуже цікава. На початку 19 сторіччя по всій території кол.Руської Імперії була тільки одна книгозбірня у Петербурзі. Але в Одесі купка журналістів співробітників „Одесского Вестника“ на чолі з А.І. Лещинним, добилися того, що Микола І дозволив зорганізувати тут/ Публічну Книгозбірню, асигнував їй:

— Из доходов города Одессы ежегодно, на содержание сей библиотеки и пополнение оной вновь выходящими книгами, картами и прочее по две тысячи рублей и на жалование библиотекарю по тысячу пятисот рублей (Указ від 13 вересня 1829 року).

„Одесский Вестник“ пожертвував свої двохрічний прибуток—30 тис. карб. на придбання книжок та інші видатки по організації Бібліотеки. Спочатку книжний фонд Бібліотеки дорівнювалося 5 тис. томів (з них тільки 1 тис. томів була руською мовою).

На початку цього сторіччя вона вже прийшла 170 тис. книжок. Старе помешкання стало затісним. Довелося думати про нове помешкання. У 1907 році нове помешкання (коштувало воно 240 тис. карб.) було вже скінчено і в ньому Бібліотека перебуває й тепер. Ця будівля на зразок кращих книгозбірень, має величезні на 7 ярусів книгосховища майже безпечні від вогню.

Найменша та найбільша книжка Одеської Бібліотеки

Але „Публічка“ особливо поширилася у 1920-22 році, коли сюди було переведено багато конфіскованих та націоналізованих книгозбірень.

Тепер вона надічує 750 тис. книжок.

Особливу цінність уявляє з себе музей рідких та цінних видань, історії книжки та поліграфічного мистецтва. Тут у музеї можна простежити весь історичний шлях книжки, історію рукописної книжки, історію друку, навіть історію переплітання. Тут в рідкі експонатах, від єгипетського рукопису до наших днів, від книжки китайської до європейської.

Далі йде книжка друкована. В українській вітрині можна побачити роботу „першого друкаря“ Івана Федорова, „Острожську Біблію“ 1581 року... Перші підручники — „Азбука“ 1634 року, „Арифметика“ Магницького 1703 року... Є й такі цінні видання, як заборонене Катериною II „Путешествие из Петербурга в Москву“ Радищева 1790 року, й підпільний рукопис цього твору.

Поряд з величезними незграбними книжками є й такі чудеса поліграфічного мистецтва, як от „Божественна Комедія“ Данте, набрана мікроскопічним шрифтом і вміщена на 548 сторінок в томику розміром 5 на 3 см. Набирали цю книжку п'ять років.

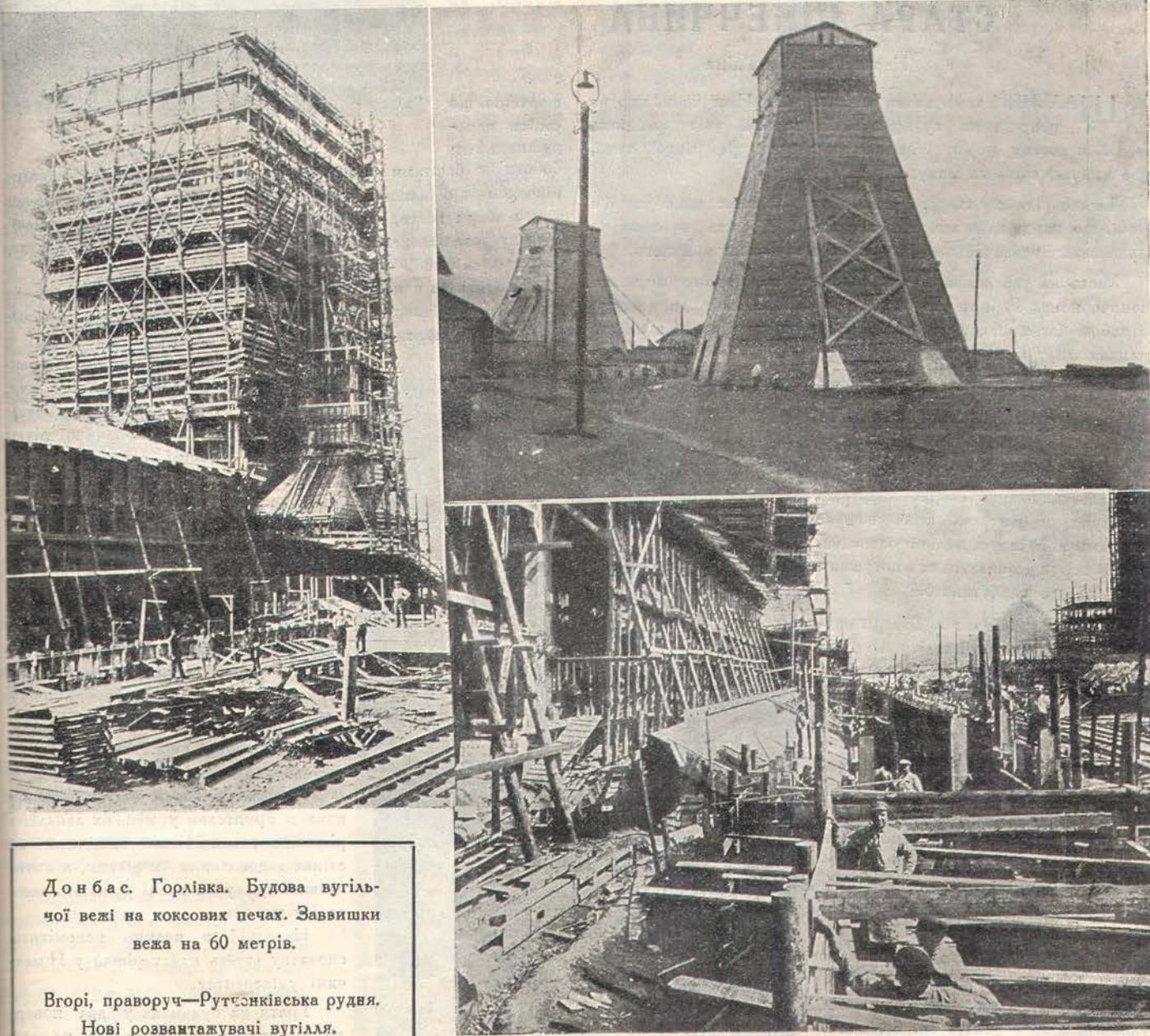
Музей притягував численні екскурсії учнів, студентів, робітників та службовців, червоногвардійців та моряків.

У бібліотеці було організовано крація на Україні відділ марксизму та ленінізму, що готував велику науково-бібліографічну роботу в цій галузі. Проводиться підготовча робота для утворення при бібліотеці українського відділу, куди вийдуть всі книжки, що торкаються України, її історії, літератури, економічного та господарчого розвитку українською та будь якою іншою мовою.

Бібліотека старанно збирала всі матеріали, що стосуються молдавської республіки, має винятковий по своїх розмірах та повноті одеський відділ.

Одеська публічна бібліотека користується широкою популярністю не тільки в Радянському Союзі, але й далеко за межами європейського континенту. За всіма великими книгозбірнями Західної Європи, Північної та Південної Америки, Азії та Австралії книгозбірня підтримує постійний зв'язок, обмінюючись деякими виданнями й одержуючи крації закордонні книжки.

ПРОМИСЛОВЕ БУДІВНИЦТВО ДОНБАСУ

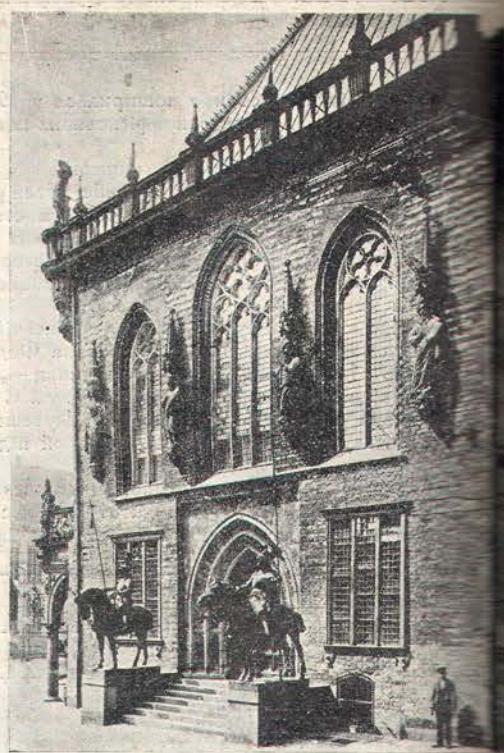
Донбас. Горлівка. Будова вугільної вежі на коксових печах. Заввишки вежа на 60 метрів.

Вгорі, праворуч — Рутченківська рудня.
Нові розвантажувачі вугілля.

Донбас. Горлівка. Будова платформ для розвантаження коксу

Нюренберг. Будинок Альбрехта Дюрера

Бремен. Стара ратуша (зі сходу)

СТАРА НІМЕЧЧИНА

Нарис Михайла Гніпа

ШАЛЕНИЙ темп життя великих міст Німеччини, вир на центральних вулицях відбирає всю увагу людини, несе її в своєму потоці і не дає виплисти з цієї живої течії, щоб кинути оком на минуле.

Та своєрідність старого сама дбає про себе: вона так б'є в очі, що мандрівник хоч на момент несамохіт зупиниться здивований незвичайними для нього пам'ятками минулого.

Міста на узбережжі Балтицького та Німецького морів на півночі, понад Рейном на заході, в Баварії на півдні мають за собою багатовікову історію. І саме тепер, коли доля наших великих міст вся майбутньому, багато міст Німеччини, що були раніше за центри місцевого життя, можуть найбільше пишатися своїм минулим. Це тяжить на мешканцях і має неаби яке значення в своєрідній боротьбі, що провадять мешканці старих кварталів з поступовим центром. Вони вороже озирають нові індустріальні осередки, що тут поруч розвиваються з потужним рухом мас до майбутнього.

Місто Нюренберг в Баварії найбільше зберегло середньовічний характер. Добра половина його її по сьогодні має старовинні вулиці, а самі вони часто її на крихту не змінились на протязі віків. Ось, наприклад, на розі стоїть будинок Альбрехта Дюрера, що збудований у 1509 році. Як би було „воскресіння з мертвих“, Дюрер легко втрапив би до дому, бо її весь квартал XVI-го століття наче сперечався зі всеруйнучим часом. Цього ж часу провулок виводить до так званого „м'ясного мосту“ кінця XVI-го ст. Камінь на ньому—з сірого зробився чорний. Такі тут і будинки тієї ж доби. П'ять хвилин цими дивними вулицями її ви в центрі старого міста. Перед вами фортеця, збудована ще Фрідріхом Барбаросою. Бачивши цю

фортецю, що стоїть непорушна з 6-ти бойовими баштами з непошкодженими величезними стінами рівчаком, що наповнювався водою під час облоги, втративши віру в слова поета, що: „все йде, все минає і краю немає“. З башт розлягається цікавий краєвид на місто вже іншої культури: то світовий центр виробництва іграшок.

Побувавши в музеї середньовічного знаряддя катування тортурів з гнітючим настроєм залишаєш фортецю та старе місто, Коли Нюренберг на сході, то Гайденберг на заході в охоронець старовини. Та проти Нюренберга він має зовсім інше обличчя. Вправлений у гори, вкритий ялинкою лісом з обох боків мальовничої річки Некеру, з відомим гайденбургським замком на горі—від дуже поетичного.

Веселе своєрідне місто, милі евиди, найстаріший університет—це вабить туристів з північних країн Европи, що йдуть на південні затони і в нього.

Для місцевих мандрівників, з великою матеріальною спроможністю він є за центр подорожів по Шварцвалду, Бадену та Баварії.

Студенти, ремісники та майстри, ріжні службовці перебувають тут декілька днів.

Гулянки в горах, квarta пива з приятелем у міських льохах, з ріжними голландськими сюжетами на стінах задовольняє їх цілком, а потім взявши сумку на плечі рушають вони далі у мандри.

На одній з вулиць непомітно спочатку стоїть найдавніший у Німеччині університет.

Грати на будинках у два поверхі зі справжніми мурами, а не стінами, дивують тепер, а тоді вони мали рацію.

Нюренберг. Західна вежа.

Максбург над Рейном

дені ввечері архайчними лихтарями, дуже привабливі, але пізно ввечері стають небезпечними. На них удень можна вивчати розвиток будівництва та архітектурних стилів, почавши з XIV століття до бургерських будинків, як будинок Гете середини XVIII ст., та аж до хмарошкрабів наших днів.

Дуже цікавий Кельн над Рейном, на межі між германським та романським світом, з тисячелітнім собором, що в найкращим зразком готичного стилю в Європі, зі жвавими та веселими мешканцями, з юрбами екскурсантів, туристів з Америки, Франції, Англії та з північних країн Скандинавії.

Про нього німці говорять:

„Хто не бачив Кельна, не знає Німеччини.“

Та крім культури бургерської, культури міст, ясно вкривають всю південну Німеччину свідки культури „землі“, — замки, палаці колишніх феодалів та лицарів.

З них Марксбург на Рейні є один з найцікавіших. Крута гора й шляхетний стрімкий замок на ній відбивається у водах Рейну, що саме тут він найбільше стиснутий огинає замок з двох боків, надаючи місцевості мальовничого характеру.

Збудований на початку XVIII ст. єдиний на Рейні палац, що зберігає цілком — він в гордошами Німеччини. Та й справді ні один музей не може дати такої яскравої картини минулого життя, їх мешканців, побуту культури, воєнної техніки, як він. Оточений високими стінами, рівчаком, бойовими баштами

Нюренберг. Старовинний квартал з „Мясним мостом“, збудованим наприкінці XVI століття

Такі міста як Франкфурт на Майні, Майнц, Кельн, Бони теж цікаві з цього погляду. Їхні вулиці та провулки, освіт-

зберігаючи навіть у дрібницях, обстановку тодішнього життя у своїх чисельних кімнатах, приваблює він масу відвідувачів та екскурсій.

В узбережжих містах Балтийського та Німецького морів у часи середньовіччя зросло бургерство, торговельна буржуазія, об'єднана в союз „Ганзу“, що панувала на цих морях під час свого росквіту.

Полишила вона по собі пам'ятки високої культурно-історичної цінності що й досі є окрасою цих міст.

Між ними визначаються ратуші Гамбурга та Бремена, в стилі раннього та пізнішого ренесансу.

В них збиралося на раду вселадне бургерство.

Бременська ратуша на всю Німеччину є типічним зразком цього будівництва.

Сивина віків тяжить на цих містах, кожний камінь на старовинних будівлях таїть у собі сторінку з історії.

Тихий та спокійний старий Гамбург „Ганзи“ понад Ельбою з безліччю каналів, що правлять за вулиці, нагадуючи Венецію на Півночі, вражав мандрівника, коли він вирівувався з нового мільйонного Гамбурга.

Сірий камінь, що ним облицьовано стіни каналів, архітектура будинків понад каналами, вузенькі провулки та старовинні мости, — все це переносить мандрівника в середні віки, коли по цих каналах снували торговельні судна „Ганзи“ в часи, коли в руках об'єднаної в „Ганзу“ буржуазії була вся влада над усіма надморськими містами Німеччини.

Віки пройшли і на зміну „Ганзи“ прийшов промисловий капітал. Старий Гамбург згавмер, а на його місце прийшов новий Гамбург — центр німецької індустрії.

Тут у новому буйному місті — безустанний рух і вдень і вночі, хмарошкраби, сотні фабрик і заводів, жорстока класова боротьба, сила пароплавів у порту, над знадливим просторим Німецьким морем, пароплавів, що в'яжуть його з усім світом.

Франкфурт на Майні. Будинок XIV століття

Полтава

Нарис С. Ч.

Новий вокзал

ПОЛТАВСЬКИЙ вокзал справляє зараз досить неприємне враження.

По перону роскидано грудомахи граніту, всюди бруд і сліди будівництва. Вже закінчено новий цегляний центральний корпус.

В залі третього класу нового корпусу вже повно жінок в темносірих хустинах, дядьків у жовтих кожухах, іноді промайне „шляпка—без“, тут є досить брудна перукарня, буфетна стойка з „ювілейними“ бутербродами і, нарешті, кіоск агентства друку з журналами та книжками.

Незабаром новий вокзал причепуриться, буде світлим, чистим, комфортабельним.

Новопроложна вулиця

З вокзалу до міста треба їхати версти чотири на гору, по Подолу. По дорозі прокладають залізничну колію на 28-й

Головна вулиця опівдні

Будинок на околиці Полтави (Новопроложна вулиця)

млн. Візник повертає праворуч і починається перша вулиця міста—Новопроложна.

Правда, вона не дуже нова, бо її відзначено на старовинній мапі міста. На Новопроложній—хатини якісь горбаті, перекошені, з латаними дахами, з прогнилими воротами, з брудними й темними льохами.

Тут живуть переважно єврейські злідари, тут же перевовутся й карний елемент.

24 години на добу тут сваряться старі єврейки, а в темних льюках продають самогон.

Ще там торгують любов'ю.

Саме місто тихе й спокійне. Над казенним будинком колишнього кадетського корпусу, на стіні залишився відбиток самодержавного орла. В центрі відбитку тепер прибито радянську емблему: серп і молот.

Полтавчане

Полтавчанин не наслідує найновіших мод, в ньому не почувався навіть провінційного „шику“. Він простий і без прикрас ширий.

Від полтавчан відгонить якоюсь музейністю. Може саме тому вони так пишаються своїм музеєм.

Вигляд з бересового гаю на вулицю Пушкіна

Панчохи, панчохи

В Полтаві є беконна фабрика, декілька млинів, електрофікована цегельня, гадають ще збудувати консервову фабрику, м'ясохолодобойню.

Але Полтава не належить до неіндустріальних і маловиробничих міст.

Полтава виробнича. Головна її продукція—це панчохи.

Панчохи, панчохи, без краю панчохи...

Спеціальна фабрика виробляє для панчох нитки. Панчохи виробляють у двох панчошних майстернях і майже у всіх приватних квартирах. Будується нова майстерня на 1000 чол.

Будинок Союзів

Пам'ятник І. Котляревському в м. Полтаві.

Немає помешкання, кімнатки, де б у вікнах не впадали в очі пряжа або панчохи. Звідсіль ви почуєте одноманітне стукотіння швальних машинок.

Полтавські панчохи відомі й мають великий збут у всіх кутках Союзу. Так що полтавчане напевно ходять у своїх власних панчохах і через те, може, юні завжди задоволені своїм життям і почивають себе на нашій планеті прекрасно. Навіть іншим бажають того ж самого. Коли у першого-лішнього полтавчанина запитати:

- Ваша професія?
- Я виробляю панчохи.
- Ну, і як?
- Нічого, існуємо. Може вам потрібні панчохи?

КРАСА ЧЕРВОНОЇ ЛЮДИНИ

На фото — дочка ватажка індійського роду Могіканів. „Цивілізація“ американського капіталу, почавши огнем і мечем, тепер винищує індіян більш „гуманними“ засобами: голodom, алкоголем, віспою, сухотами і т. д. На території Сполучених Штатів Північної Америки нині з колишніх міліонів червоного американського тутубільця— залишилося тільки 350 тисяч чоловіка.

ШКОЛА ПРАЦІ

Нарис Леоніда Ч.

Стінна газета школи ім. Т. Шевченка

Школярі за навчанням

1.

ЗАБУДЬМО на хвилину доповіді, протоколи, циркуляри. Загляньмо-но в саму гущу молодого бурхливого життя, що буває тут, де готовують нашу зміну.

Тепер саме — роковини Радянської влади на Україні, киньмо ж погляд на одну з найважливіших ділянок нашого культурного фронту — виховання молодих радянських громадян.

Ось—12-а трудшкола ім. Т. Г. Шевченка, це—тільки одна маленька точка неосяжного культурного фронту.

2.

Нас вустрічають веселі молоді голоси.

Галаслива заклопотана метушня, байдорі вигуки, шум, цвенкит.

Зараз виходить із школи молода зміна.

Ех, зачествили ми!

— Сашко, віддай мій олівець!

— Та він

у Петьки, а
Петька в ко-
оперативі.
Гайда!

— Чекай-
те, хлопці. —
гukaю я. — У
вас власний
кооператив?

— А як
же: Дитячий.
Он-о він.

Тут все, що
треба учневі:
цілій мага-
зин.

Діти са-
мі продають,
самі ведуть
розрахунки.
книги. Це дав
їм нові звич-
ки, досвід,
привчаючи до
самодіяльно-
сти.

Але не
з цього треба
було почи-
нати.

Це — через Сашка, бо він перший із своїм олівецем вскочив у коло зору нашого об'єктиву.

3.

Починати треба з будинку.

Це—справжній палац.

Свій він чистотою й охайністю, великими вікнами і вразливою красою витриманістю стилю: український стиль скрізь, навіть у дрібницях.

Стойть ця школа на околиці Харкова, — районі, що здобув собі не дуже близької слави, і тому шевченківська школа має не аби-яку vagу: виховує вона нове покоління людей, що колись візьмуть на себе тягар з наших з вами стомленими плечей.

Колись у цьому будинкові росташовано було шпиталь, з 18-го року віддано було його під школу, а 26-го вересня 1920 року школу було українізовано.

Батьки спочатку поставились до цього скептично.

— Му-
жицька,
зроузміла
мова... А що
буде, як ви-
да перене-
ниться?..

Ти по-
мі щанські
баланчики
часів.

Саме те-
пер—і сади-
не лишилося
від колиш-
нього світу.

Батькі-
ський комітет
тепер міцно
звязаний з
життям шко-
ли.

Ось та-
є дрібниці:
чарчі сід-
ки. Органі-
вано єго
за іні-
цією й з
допомогою

Кравецька майстерня школи ім. Т. Шевченка

Теслярна майстерня трудшколи ім. Т. Шевченка

батьківського комітету. Холодний сніданок—б коп. Гарячий (два страви)—24 коп. Це—цілий обід.

Дрібниця?

А де-в-чім може переконати.

4.

Культком—на паритетних засадах.

Однакова кількість представників від батьків, шкільних робітників і учнів.

— Жовтневі свята ми проводили включно власними силами. У нас—власний драмгурток, що приготував виставу, присвячену Жовтневі. Допомагав йому хоровий гурток. У нас два хори—на 200 чоловік. Сцену встаткували власними силами, бо мameмо майстерні теслярну й кравецьку.

Ми бачили їхні вироби. Особливо нас вразила чудесна, мистецько-виконана різбліяна рамка для стінної газети. Це—справжній художній витвір, його не соромно надіслати й на серіозну виставку.

Величезну залю всюди оздоблено прекрасними гардинами й рушниками—теж власного виробу. Теслярна майстерня цілком задовільняє внутрішні потреби школи: виробляє вона шафи, стільчики, тарілки, наочне приладдя, геометричні фігури, рахівниці, то-що.

5.

Який вражаючий контраст в порівнянні з старою школою.

Там—безглузді утиски, „зубрьожка“, страх перед „без обеда“, казарменно-тюремна постановка справи.

Тут—заохочення до роботи, стремління зацікавити учня, розбудити самодіяльність, призвичайти до самоорганізації й громадської роботи.

Дитячий виконком...

Він керує учбовими й шкільно-громадськими справами. Він виховує в дітях суспільні звички.

Школа з'явана з виробництвом.

Деревообробочний завод ім. Т. Ейдемана—шef. Не зовсім шef, тому що матеріальна його допомога дуже обмежена.

Але—що важливіше—шкільні пionерські й комсомольські загони працюють в щільному звязку з заводськими осередками. Комсомольці з заводу працюють з ленінцями й жовтеньятами школи.

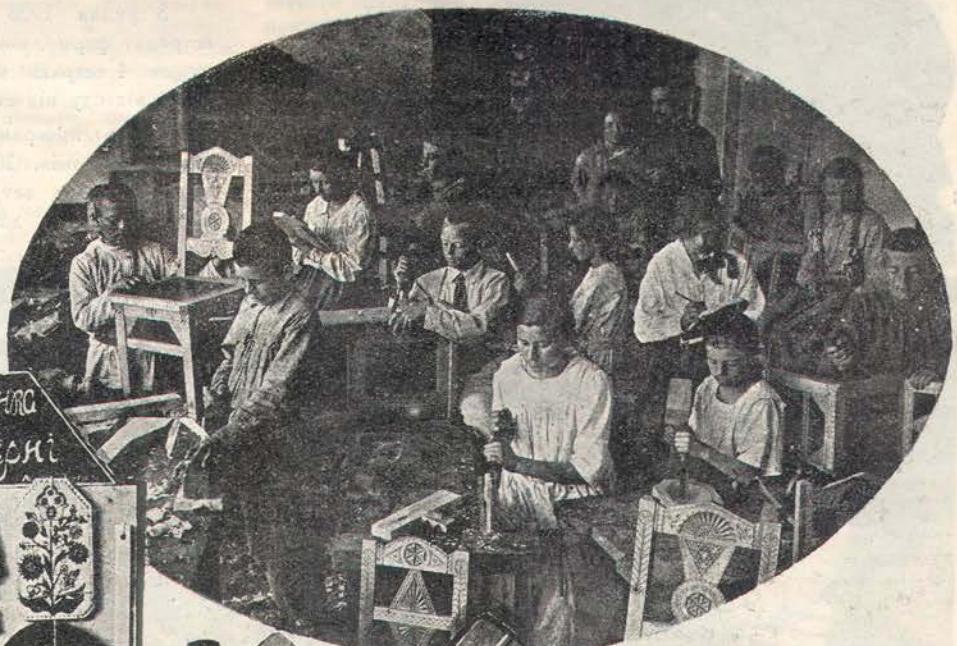
6.

Ми ще оглядаємо велику гімнастичну залю, де зараз відбуваються фізкультурні вправи.

Веселі, бадьорі хлопці!

Життерадісні, смішливі дівчата...

Нам показують велику книгаозбірню на шість тисяч томів.

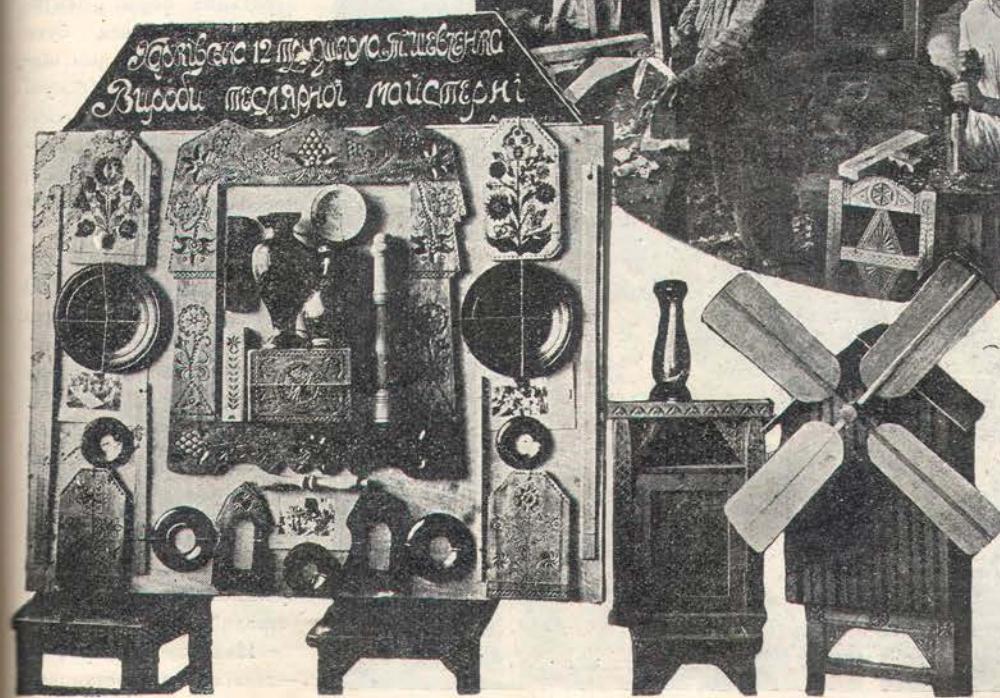
Учні за різьбярською роботою

придання самої школи. Ми сидимо в добре устаткованнім лікарськім кабінеті. Там чекає своєї черги півдесятка дітей. З кожного куточка дивиться на вас любов до свого діла, відданість справі.

* * *

Наша радянська школа—перша в світі робітнича школа.

Ми виховуємо політично зрілого громадянині, обробленого науково, суспільними звичками, виробничим досвідом.

Вироби теслярної майстерні трудшколи

МІДЬ

Повсихали осики,
Явори повсихали—
Стара церква похило стойть...
Бовкне сторож у ніч,
Загойдається мідь
І замовкне...
Мовчить...
День,

День,
До нас ідуть!..
Рубай стару осику,
Ясна—ясна нам путь
Під сурми, під музику.
Останній давін,
Останній
Церковного закону,

Бо й галки не летять
До зляканого дзвону.
Повсихали осики,
Явори повсихали—
Стара церква похило стойть...
Бовкне сторож у ніч,
Загойдається мідь
І замовкне...
Мовчить...

Антон Дикий

ЖИВА ГАЗЕТА „ВЕНТИЛЯТОР“

ЖИВУ ГАЗЕТУ „Вентилятор“ організовано в драмгуртка 7-ї тютюнової фабрики в листопаді 1923 р. Після кількох удалих виступів в клубі і випуску 3 номерів, газету постановою правління союзу після перегляду було реорганізовано в союзну.

Газета почала вести планомірну продуктивну роботу. Кількість виступів збільшилася до 10—15 на місяць. Колектив обслуговував головним чином харчові підприємства, клуби, будинок відпочинку, підшефну частину і т. ін. і її джав у райони.

Скрізь виступи викликали великий інтерес і проходили з великим успіхом, про що свідчать записи в книгах думок про виступи і замітки в газетах.

З грудня 1926 р. „Вентилятор“ почав культивувати естрадну форму, намагаючись влити в неї новий сміш. Випущені 4 естрадні програми весь час прогресували в розвиненні від старої естради й утворення сучасної.

Тепер програма комбінована: ораторія на політтихи (Червона армія, 10 Жовтнів), водевіль і пародія, фізкультурні і кілька естрадних номерів. Кількість виступів останніми часами доходить 20—25 на місяць.

Колектив складається з 16 чол. робітників і службовців.

Вживаючи різних театральних форм, „Вентилятор“ намагався бути завжди злободневним, вигукуючись на всі більші моменти, як, напр., кампандарні кампанії, згадки союзу, колгоспна кампанія, перевибори ФЗК, розмежування економії і т. д.

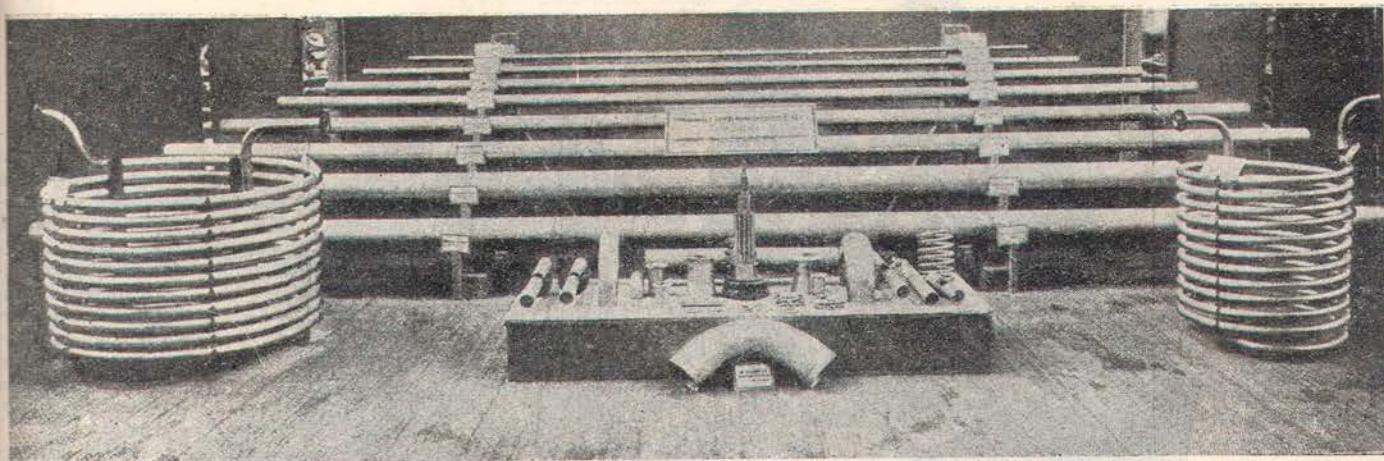
За весь минулий рік було зроблено 20 постановок. Про їхню найкраще говорять рецензії клубів військової частини, адреси, підвески колективів і почесні квитки клубу м. Вовчанського.

З вересня цього року газету „Вентилятор“ перейменовано в „Тиждень сучасної буфованої естради“.

На наших фотографіях—деякі сцени з постановами театру, присвячених двадцятим роковинам Жовтня.

„Пролог“,—Смольний. Вгорі—„10 Жовтнів“

Ніростяні рури. Вживаються в хемічній і харчовій промисловості

СТАЛЬ ЯК ЗОЛОТО

ЗОЛОТО стало людям за матеріал для оздоб та грошей тому, що воно не іржавіє і через те не втрачає своєї ваги.

Зі зростом матеріальної культури людства зростала й потреба на золото для технічного призначення. Тим часом велика вартість золота не давала змоги використати його в потрібній мірі. Тому цілком зрозуміло, що наука й індустрія вже давно шукали штучної заміни золоту. Для того дослідники брали найбільш ріжноманітні метали і хемічним обробітком їх досягали певних результатів. Але результати ці завжди мали значення тільки для обмеженого застосування, аж поки за основу не взято було звичайне залізо.

І от, після кількох дослідів та планово перевірювань спроб, проф. Штраусові та др. Мауерові в лабораторії Крупна в Есені пощастило нарешті в 1912 році виробити сталь, що так само не іржавіє, як і золото. Сталь цю названо "Ніроста", від німецького *nichtrostender Stahl*.

Ніроста це — стоп заліза з хромом і нікелем. Залежно від домішки цих елементів розріжняють дві нірості: VM — з 13—18% хрому та невеличкою кількістю нікелю і VA — з 18—25% хрому та 6—7% нікелю.

Перша група нірості, вироблювана під марками VM, V1M, V3M, V5M, вживається в індустрії там, де досі вживано мідних хроміальних сталей — на корбові вали, шатуни, клапани то-що.

Особливо слід тут відзначити вживання V1M — нірості для турбінних лопаток. Тут ніроста стоїть вище золота, бо золото не могло б витримати сили тиску на лопатки від води чи пари. На малюнкові бачимо лопатки в нірості і з 5%-ної нікельової сталі. В той час, як ніростянім лопаткам після трьох років

роботи не сталося жадної зміни, нікельні лопатки поіржавіли до повної непридатності.

З VM нірост виготовляються тепер рушниці, що їх уже не треба чистити. Для предметів, що вимагають особливого гарту — от як бритви, ножиці, пилки, кулькові підчіпники то-що вживається ніроста VM.

Предмети з ніроста групи VM повинно добре шліфувати і навіть полірувати.

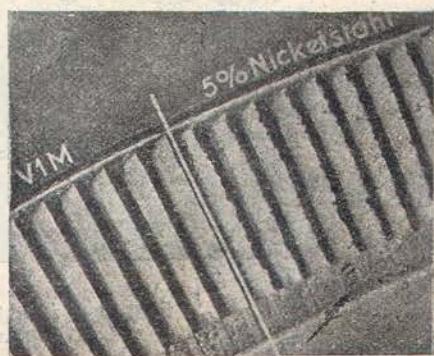
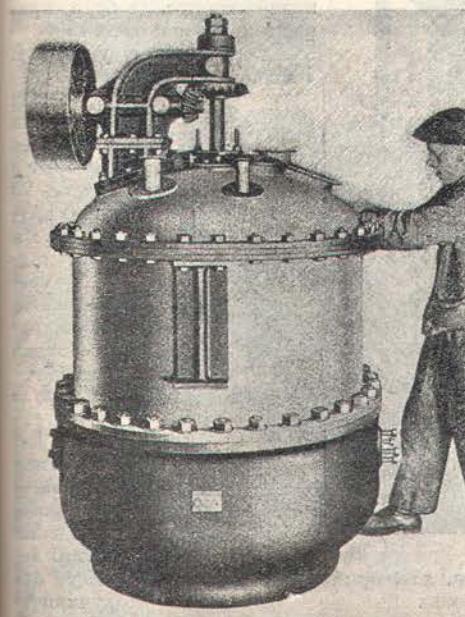
Друга група нірост — VA — зовсім не потрібувє шліфування і витрумуючи всі кислоти й щодошки навіть коли їх нагрівати. Ніости VA добре волочаться, чому з них роблять найбільше рури. Тим що вони, як те золото, не надають рідинам нікого смаку, їх вживають у харчовій індустрії, на кухнєнне причіндалля — молочні бідони, чайники, сковорідки, кастрюлі, ножі, ложки і т. д. Всі ці предмети тільки миються водою, чистити їх уже не треба. Особливо добре ніроста VA придадася німцям в пивній промисловості і окремо в експорті пива, бо в ніростяніх бочках пиво можна ще й пастеризувати.

Надзвичайну роль ніроста має відограти в медицині, як матеріал для ріжного хірургічного знаряддя. І це тому, що ріжні, напр., ножі можна виготовляти і надзвичайно тверді, і пружні, і просто м'які. В останньому випадкові лікар в разі потреби зможе по подобі гнути струмента, не боячися зламати його.

Спеціально оброблена ніроста широко вживається також на виготовлення штучних зубів. Завдяки її витревалості коронки й містки виходять у два рази легші, ніж золоті. Вже більш 60 тисяч чоловіка мають штучні зуби з нірості, чимало на віть понад 10 років, і ніхто не скаржився.

Останнє поле застосування нірості — це звичайні пера і автоматичні, що їх досі роблено тільки з золота з ірдієвим вістрям. Як виявилось на досвіді, ніростяні автоматичні пера навіть практичніше за золоті, а ціна їхня без порівнання нижча. Ніроста народилася тільки якісь 15 років тому, а вже завоювала собі видатну роль і в промисловості, і в буденному житті.

Е. К.

1. Хемічний каван в нірості. 2. Ніростяні пивні бочки. 3. Турбінні лопатки після трьох років роботи: ліворуч — ніростяні, праворуч — з нікельової сталі

УКРАЇН

Нарис

РАДІО

Л. Чернова

ПЕРШЕ
вражіння таке, що це—перша стадія організації якої вже великої й дуже важливої справи. Так воно й є насправді.

Майже два з половиною роки тому, з ініціативи Наркомосу, на Україні було засновано Оргбюро товариства по виробництву грамафонів. Справа посувалася вколо, аж доки, приблизно рік тому, правління поставило діло на шлях до реального здійснення. Правління постановило в першу чергу розгорнути свою роботу в галузі виробництва радіоприладдя, і не інакше, як через заснування власних заводів. Цей момент, власне, і можна вважати за початок існування „Українрадіо“.

Важкі були перші кроки нового виробництва. Бракувало багато. Не було навіть власного приміщення. Проте, енергія й віра в діло перебороли перші труднощі. За дев'ять місяців було заарендовано приміщення, а каса мала 15 тисяч карбованців готівкою. Минуло три місяці—і зараз ми маємо зародок нового завода, що вже розгорнув своє виробництво й має всі передумови для дальнього розвитку.

Відмимо до невеличкого помешкання. Директорська. В суміжній великій кімнаті—гуд заклопотаних голосів. Над довгим вузьким столом уважно схиляється десятків зо два робітників. Це—зборочна репродукторів і трансформаторів. Безліч дрібних частин переходять з рук в руки—і через деякий час ми бачимо цілком готовий репродуктор (гучномовець). Сюди надходять вже готові частини, а виробляються вони в інших цехах—власніми силами. Ми оглядаємо гарно устаткований механічний цех, деревообробочну, мальарну—майстерню.

На фабриці є наукова лабораторія, де працює головний конструктор в постійному контакті з підмінником. Тут провадять дослідчу роботу. Час од часу

Комісія розглядає виготовлені заводом деталі. Посередині—директор заводу т. І. Касяненко

скликається склад: професійні видатні радиофахівці своїми порадами допомагають виробництву. На товій станції пробують нову продукцію перед тим, чистити її в ділах.

Цікаво значити цієї продукції буде, що ж бо з головних редумов для дальнього квіту.

Третих токів за приймат

лямп) 130 крб., за гучномовець 37 крб. 50 к. п. Приймач „Українрадіо“ коштує 70 крб., а гучномовець 30 крб.

З самого початку своєї роботи завод поставив на меті тисячі зниження цін і підвищення якості. Ніхто не вірити, аж доки „Українрадіо“ не здійснило своє цінку.

Завдяки цьому, дісталася замовлення від Наркомосу на 256 радіоприймачів, і взято це залежить по 50 крб. дешевіше за кожній установці, порівнюючи з трестом слабих

Вже зараз по всій Україні працює щось близько 300 репродукторів „Українрадіо“, і селянин самі буде будувати радіо-устаткування.

На заводі працює над 100 робітників, і весні починають будувати новий корпус, де буде працювати 400 робітників.

Директор заводу, т. Касяненко, розповідає:

Зразки продукції заводу „Українрадіо“. Ліворуч—репродуктор, далі приймач з батареями. Посередині—повна приймальна установка

ДО ЧИТАЧІВ „ВСЕСВІТА“

З цим номером „ВСЕСВІТА“ розсилається читачам листівка в справі видрукованих у журналі конкурсних оповідань (№№ 45—50). Редакція звертається до читачів з проханням ці листівки негайно виповнити та прислати на її адресу.

РЕДАКЦІЯ

ЕДИНСТВЕННОЕ В С.С.Р. ПРОИЗВОДСТВО НАРОДНЫХ МУЗЫКАЛЬНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ

ВИНОГРАДОВА И. Д. в Москве

как-то: БАЛАЛАЕК, ГИТАР, МАНДОЛИН и др. струн. інструментів, ВЕНСКІХ 2-х і 3-х рядних ГАРМОНИЙ 4, 6 і 8 планочн. с заемними басами. БЯНЫ в 90 і 100 басов ПОЛУБАЯНЫ в 56—72 баса, а також матеріали для всіх музичальних інструментів Робота проводиться ісклю- чительно висококва- лифікованими

мастрами.

Заказы выполняются с полной гарантией как за прочность, так и изящество, так как изготовля-

ются из наивысших сортов материала и продаются по весьма умеренным ценам, а потому не имеют конкуренции.

Полный прейс-курант высылается за две 8-ми коп. марки. Заказы и письма направлять по адресу:

МОСКВА-ЦЕНТР, БОЛЬШ. СУХАРЕВСКАЯ ПЛОЩ. д. 9-4—ВИНОГРАДОВУ.

ШКОЛИ, КООПЕРАТИВИ,
СЕЛЬБУДИ
повинні росповсюджувати

ВСІ ПОВИННІ МАТИ
ПОВНИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ

КОБЗАР

Тараса ШЕВЧЕНКА

Видання „СЯЙВО“ ціна 80 коп.

Книжка надрукована на гарному папері. В книзі 44 великих малюн.

Виписуйте КОБЗАР з Видавництва

СЯЙВО

Київ, вулиця Короленка, ч. 52.

Хто виписує один примірник, тому він висilaється накладно платою за 80 коп.

Хто виписує не менше 10 примірників на одну адресу, тому він висilaється по 65 коп. за примірник з пересилкою.

Дбайте аби повний ілюстрований КОБЗАР був
швидко у кожній родині

1928 г.

**ПОДПИСЫВАЙТЕСЬ
на 1928 год**

1928 г.

на лучший и самый распространенный в СССР
ежемесячный, иллюстрированный, научно-методи-
ческий и спортивный журнал

„ВЕСТНИК ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ“.

УСЛОВИЯ ПОДПИСКИ:

Журнал без прилож.

12 мес.	4 р. 50 к.
6	2 р. 30 к.
3	1 р. 20 к.

Журнал с приложен.

12 мес.	7 р. —
6	3 р. 60 к.

на иные сроки подписка с приложением не принимается.

ПРИЛОЖЕНИЯ БУДУТ ДАНЫ СЛЕДУЮЩИЕ:

1. Легкая атлетика (прыжки).
2. Легкая атлетика (метание).
3. Новейшие спортивные игры (пинг-понг, гольф, крокет и др.)

4. Закаливание с масомассаж.
5. Катание на санях.
6. Оборудование площадок, запираторов, катков, (практ. указания).

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ:

1. Главной Конторой Изд-ва „ВФК“ — г. ХАРЬКОВ, ЗДАНИЕ ВУЦИКа.
2. Отд. Изд-ва „Прометарий“ — Москва, Кузнецкий Мост 15/5.
3. Всеми почт.-телегр. конторами и письмоносыми СССР.

Издательство „Вестник Физич. Культ.“
высылает любую книгу по физической
культуре и шахматам.

1928 г.

1928 г.

**ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НА
1928**

ВЕЛИКУ ЦЕНТРАЛЬНУ, ДОБРЕ
ПОІНФОРМОВАНУ ГАЗЕТУ

“ВІСТИ ВУЦВК”

З БЕЗПЛАТНИМ ЛІТЕРАТУРНО-
НАУКОВИМ ДОДАТКОМ

“КУЛЬТУРА І ПОБУТ”

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ: для установ на 1 рік 18 кр.,
на 1 міс. — 1 крб. 50 к.; для окремих осіб
на 1 рік — 12 крб., на 1 місяць — 1 крб.

ПЕРЕДПЛАТА ПРИМІАСТЬСЯ: в Головній конторі:
Харків, вул. Н. Либкнехта, № 11; в округах по всіх
представництвах „Вісті”, по всіх пошт.-телегр. конт.
України, всіма листоношами та в кожному кiosку
на залізниці.